

PES DOBRÝ SPOLUOBČAN

— ODPOVĚDNOST A PÉČE —

*The Kennel Club Good Citizen Dog Scheme © and TM The Kennel Club/GCDS All rights reserved
Pes dobrý spoluobčan © United Cavaliers Society & Cavalier King Charles Spaniel klub Čech, Moravy a Slezska*

Odpovědnost a péče

Cílem je otestovat znalosti psovoda na toto téma. Otázky by neměly být formulovány dvojznačným způsobem a je-li to nezbytné, zkoušející by měl přeformulovat stejnou otázku, aby majitel mohl jasně odpovědět.

***Poznámka:** Otázku může představovat vždy pouze jedna číslované položka ze seznamu.*

Bronzová zkouška

Psovod by měl být schopen poskytnout tři správné odpovědi z šesti otázek. Otázky jsou sestaveny pouze z textů oddílu číslo jedna.

Stříbrná zkouška

Psovod by měl být schopen poskytnout šest správných odpovědí z osmi otázek. Otázky jsou sestaveny pouze z textů oddílů číslo jedna a dvě.

Zlatá zkouška

Psovod by měl být schopen poskytnout osm správných odpovědí z deseti otázek. Otázky jsou sestaveny pouze z textů oddílů číslo dvě a tři.

Část první

Základní potřeby psa

Majitel psa si musí být vědom toho, že základní psí potřeby a jsou:

1. Voda: Pes potřebuje stálý přísun čisté pitné vody.
2. Jídlo: Pro většinu psů je vhodné jedno nebo dvě jídla denně.
3. Pohyb: Všichni psi potřebují pohyb, takže pokud je to možné, měly by být chováni v místech, kde se mohou bezpečně a volně pohybovat.
4. Socializace: Všichni psi musí být schopni cítit že jsou součástí nějaké smečky, rodiny.
5. Postavení: Pes ví, že ve smečce se vždy nachází vůdce. V lidské smečce nesmí být vůdcem pes.
6. Společnost a náklonnost: Psi potřebují ke spokojenému životu společnost a dostatek náklonnosti. *Poznámka: Poradenství týkající se krmení štěňat by měl kupující získat od chovatele při nákupu štěněte.*

Nemoci

Pes by měl mít každý den stejné chování. Takže při jakékoli z následujících situací byste měli okamžitě vyhledat veterinárního lékaře:

7. Pes ztratí normální zdravou chuť k jídlu a odmítá jíst.
8. Běžně aktivní pes se stává apatický.
9. Pes neustále zvrací.
10. Jeho pohyby jsou velmi vratké, nebo je tato malátnost doprovázena déle trvajícím průjemem.
11. Při ztrátě krve.
12. Pes nechce vstát.
13. Pes je v bezvědomí.
14. Pes ztrácí orientaci nebo trpí záchvaty.

Odpovědnost z vlastnictví

15. Zaregistrujte psa u svého veterinárního lékaře a prodiskutujte s ním veškerá nezbytná očkování, odčervení a proti-bleší prevenci.
16. Krmit psa pravidelně nutričně vyváženou stravou.
17. Nekrmte psa v jeho plechu a dávejte mu jeho vlastní misku.
18. Psi mají rádi svůj vlastní pelech, tak mu ho poskytněte.
19. Pravidelně kontrolujte pohmatem psí srst a kůži pro kontrolu, bodláků, klíšťat, nebo boulí a hrbolů.
20. Pravidelně svého psa čistěte a upravujte. Ujistěte se, že žádná část psí srsti není matná.
21. Koupání je někdy nutné, ale nemělo by být prováděno příliš často.
22. Nedovolte, aby váš pes byl na obtíž ostatním. Pes by měl být nějakým způsobem neustále pod kontrolou.
23. Dávejte pozor při vstupu do otevřených prostor, kde se vyskytují jiná zvířata. Mějte svého psa na krátkém vodítku pokud se pohybujete v blízkosti koní a hospodářských a divokých zvířata. Vždy dbejte na bezpečnost svou i svého psa.
24. Nikdy nenechávejte svého psa potulovat se bez dozoru.
25. Nedovolte, aby se váš pes pohyboval na místech nevhodných nebo nebezpečných pro zvířata.
26. Na veřejných místech musíte vždy po svém psovi uklízet.
27. Pamatujte, že štěkání může být obtíž.
28. Nikdy neberte svého psa do kuchyně nebo prostor pro přípravu potravin v restauracích nebo obchodech.

29. Zajistěte pro svého psa dozor, pokud si plánujete pobyt mimo domov nebo dovolenou.
30. Všechny osoby pečující o vašeho psa by měly mít k dispozici telefonní číslo na vašeho veterináře a psí pohotovost.
31. Pokud plánujete odchov štěňat na vaší fence, požádejte o radu veterinárního lékaře a zkušeného chovatele.
32. Pokud neplánujete štěňata a přemýšlíte o kastraci feny, opět se nejprve poraďte s veterinárním lékařem a zkušenými chovateli.
33. Vždy se ujistěte, že váš pes má na sobě obojek s evidenční známkou.
34. Pamatujte na to, že ne každý má rád psy a může negativně vnímat i přátelský přístup ze strany vašeho psa. Dětem by mělo být připomenuto, že by měly mít před každým psem respekt. Dospělí by měli dbát na to, aby děti nezůstávaly o samotě se psem.

Poznámka: výše uvedené body jsou pouze orientační a neměly by být považovány za vyčerpávající seznam rad ohledně odpovědnosti za psa.

Část druhá

Další povinnosti

35. **Socializace:** Psi by měli být postupně socializováni nejen v rámci rodiny kde žijí, ale také s jinými cizími psy. Pes může mít z cizích psů obavy. Ale ochraňovat psa před něčím co ho děsí může být z dlouhodobého hlediska ještě horší. Postupujte opatrně, ale s rozumem se snažte svého psa povzbudit ke kontaktu s dalšími psy.
36. **Více než jeden pes:** Jste-li vlastníkem více než jednoho psa, musíte se hned od počátku snažit naučit posuzovat jejich chování individuálně. Když někoho z nich napomínáte nebo chválíte, může to být pro druhého matoucí, protože tuto situaci bude vztahovat i na sebe. Pokud je jeden pes kárán a druhý se choval správně, musíte toho druhého pochválit.
37. **Psi bez vodítka:** Bez ohledu na to, jak dobře je váš pes vyškolen nebo pod kontrolou, musíte ho vždy opatřit vodítkem v oblastech nevhodných pro volný pohyb psů nebo na frekventovaných místech.
38. **Výstroj:** Psí obojek by měl být zcela bezpečný. Při výběru obojku věnujte pozornost kvalitě šití nebo klipu, který nemusí být vždy spolehlivý.

Existuje velké množství typů obojků, takže je potřeba správně vybrat pro příslušné plemeno ten odpovídající typ.

39. **Batolata a psi:** Když se do rodiny narodí dítě je přirozené, že mu bude věnována velká pozornost. Je proto důležité ohlídat, aby se pes nestal žárlivým. Majitelé by se měli snažit zajistit, aby se psovi i nadále dostávalo stejné lásky a náklonnosti jako předtím.

Děti

Děti jsou obvykle méně předvídatelné než dospělí a proto by měly být seznámeny s následujícím:

40. Nikdy nedělat náhlé pohyby v blízkosti psa.
41. Nikdy náhle nekřičet v blízkosti psa.
42. Nikdy se nevrhat na psa, zvláště když spí.
43. Nikdy nepřibližovat obličej do blízkosti psí tváře.
44. Nikdy nejít v blízkosti psa.
45. Nikdy se nesnažit psa vylekat, nebo ho tahat za kůži či srst.
46. Nikdy neignorovat varovné psí vrčení.
47. Vždy si po hře se psem umýt ruce.
48. Jestli si nejsou jisti, požádat dospělého o povolení zda mohou psa pohladit.

***Poznámka:** Dětem by mělo být připomenuto, že se takto mají chovat ke všem psům.*

Štěkání

Nadměrné štěkání psů může být na obtíž a u psů chovaných v bytě může vyvolat i sousedské problémy. Psi štěkají:

49. **Z územních důvodů** - Psi mohou z tohoto důvodu štekat u vchodových dveří nebo oken, kde mohou vidět blížít se lidi nebo psy. V zahradě to bude u zahradní branky nebo plotu. Omezení přístupu k těmto oblastem napomáhá snižovat tento návykový faktor.
50. **Z predátorského loveckého instinktu** - Pokud se pes často vyskytuje například na zahradě, tak se tento instinkt a tedy i návyk prohlubovat.
51. **Z důvodů nejistoty** - Pokud je pes zvyklý na stálou přítomnost osob z rodiny, může mu náhlé osamocení způsobit stres. Tyto situace nejistoty mohou být příčinou štěkání, kňučení nebo vytí.

52. **V noci** - Pokud je nutné, utišit hlučného psa v noci, mělo by to být prováděno na dálku. Tím postupně odnaučíte psa, aby vás opakovaně přivolával.

Psi ve stojících vozidlech

53. Větrání pro psa umístěného v autě - Psovi, který zůstal sám v autě musí být vždy poskytnuta do- statečná ventilace. Nicméně během horkého počasí ani široce otevřená okna a nebo v případě, že je auto ve stínu, nemusí být ventilace dostatečná. V takovém případě nenechávejte psy ve vozidlech.
54. Přístup cizích lidí do vozidla - Většina psů je teritoriálních, takže se ve vozidle mohou stát agresivní, pokud se někdo cizí přiblíží k oknu, strčí ruku do auta, nebo se snaží nastoupit. Proto se musíte snažit tyto situace ohlídat.

Psi v jedoucích vozidlech

Psychologie psa v jedoucím vozidle:

55. Psi nebo štěňata by se měla postupně zvykat na vozidlo a jízdu tak, že psa umístíte do vozidla na velmi krátkou dobu a stejně tak zpočátku volíte kratší trasy jízdy.
56. Psi si lépe zvykají na jízdu autem když zpočátku jezdíte na místa, kde je čeká příjemný zážitek.
57. Naopak si budou na jízdu autem zvykat podstatně déle, pokud je budete často vozit na místa, ze kterých mají nepříjemné zkušenosti.
58. Chování psa během prvních jízd a jeho následné zkušenosti se stanou základem pro jeho chování v budoucnosti.

Při cestování psa ve vozidle:

59. Neměl by být v neustálém pohybu.
60. Neměl být rozptylovat řidiče.
61. Měl by být zabezpečen pro případ nehody, proti zranění sebe samotného nebo dalších cestujících.
62. Neměl by cestovat s hlavou vystrčenou z okna.

Při nástupu a opouštění vozidla:

63. Nástup a výstup by měl probíhat v méně rušných dopravních oblastech.
64. Pokud to není možné buďte obezřetní a mějte psa na vodítku.
65. Pes by neměl být na obtíž ostatním vystupujícím cestujícím.

Část třetí

Zdraví

66. **Očkování** - Většina veterinárních lékařů vám při prvním očkování poradí, kdy pes může jít poprvé na procházku do parku, na ulici nebo kdy se může štěně začít seznamovat s jinými psy. Proberte se svým veterinářem nezbytná očkování a podávání vitamínů a minerálů.
67. **Blechy** - Blechy jsou obvykle na krku a břiše psa. Majitelé by měli pravidelně hledat známky blech nebo jejich trus, který je černý a ne větší než zrnko písku. Existuje spousta přípravků proti blechám a poradí vám veterinář nebo v odborných obchodech pro psy.

Odčervení - U psů jsou běžné škrkavky a tasemnice.

68. **Škrkavky** - Existuje mnoho druhů hlístic, ale Toxocara je nejrozšířenější. Jsou to kulatí bílí červi dlouzí od pěti do patnácti centimetrů. Po narození mají téměř všechna štěňata tyto škrkavky, které získala od matky. Tyto červy najdete u nakažených štěňat v jejich stolici, nebo ve zvracích. Vejce Toxocara canis přežijí i léta, proto věnujte velkou péči při úklidu po infikovaných štěňatech nebo psovi.
69. **Tasemnice** - Tasemnice nejsou tak časté a ještě méně se vyskytují u štěňat. Výskyt tasemnic je třeba také hlídat a pes musí být přeléčen. První příznaky nakažení tasemnicí které jsou viditelné, jsou malé segmenty podobající se jadérkům okurky a lze je nalézt ve stolici.
70. **Léčba** - Jakmile zjistíte výskyt červů, musí být neprodleně zahájena léčba. Veterinární lékař vám poradí typ a dávkování přípravků. Také vás poučí o prevenci.

Zásady pro pobyt v přírodě

71. **Pronásledování** - Nikdy nedovolte, aby váš pes honil nebo se naopak obával hospodářských nebo volně žijících zvířat. Není tedy vhodné zvyšovat jeho lovecký instinkt, ale na druhou stranu není dobré pěstovat v něm bázlivost.
72. **Povědomí** - Ujistěte se, že víte kde je váš pes a co dělá po celou dobu pobytu venku. Také dávejte pozor a snažte se předvídat situace, kdy pes může způsobit problém.

73. **Vycházky „na volno“** - Nezapomínejte, že i když jste v přírodě, není vždy možné mít psa puštěného z vodítka. Například na frekventovaných stezkách. V lese můžete psa pustit, ale ten se od vás nesmí vzdálit víc jak na dvacet metrů a musí být stále ovladatelný.
74. **Brány a dveře** - Nezdržujte se psem v prostoru dveří nebo bran.
75. **Venkovské cesty** - Můžou být stejně nebezpečné jako městské komunikace a váš pes by měl být na vodítku.
76. **Návrat z přírody** - Ani vy, ani váš pes by měl odejít s tím, že po vás něco zůstalo, včetně psího hovínka.

Různé

Majitelé psů a ostatní občané mají právo žít bok po boku. Existují však zákony, které musíte respektovat. Jsou zaměřeny na ochranu životního prostředí ve prospěch všech.

77. Identifikace - Všichni psi musí nosit obojek s evidenční známkou. (Včetně případu, že jsou v autě)
78. Znečištění - Místní orgány mají pravomoc pokutovat majitele, který po svém psovi neuklízí.
79. Obtěžování a veřejné zdraví - Jakékoliv chování psa, nebo činnosti spojené s jeho chovem, které jsou škodlivé pro veřejné zdraví nebo dochází k obtěžování okolí mohou být také postižitelné zákonem.

Cesty do zahraničí

80. Od října 2004 je možné vycestovat do zahraničí pouze s platným pasem.
81. Pas zvířete v zájmovém chovu - je to jednotný doklad platný ve všech členských státech Evropské unie. Každý pas je označen kódem země (pro Českou republiku písmena CZ) a pořadovým číslem, přiděleným Státní veterinární správou ČR. Chovatel pas získá u schváleného soukromého veterinárního lékaře.
82. Identifikace zvířete - jsou dva možné způsoby, a to tetování a označení zvířete mikročipem. Tetování provádí poradce chovu nebo soukromý veterinární lékař. Tetování musí být čitelné. Tento způsob označení je pro cestování se zvířetem použitelný do 2. července 2011. Po tomto datu musí být psi označení mikročipem.

83. Čipování provádí soukromí veterináři vlastní patřičnou licenci. K označení je možné použít pouze mikročipy splňující ISO normy pro mikročipy a čtecí zařízení - ISO 11784 a ISO 11785.
84. Očkování proti vzteklině - zvířata musí být očkována od 3 měsíců stáří. Toto očkování provádí soukromý veterinární lékař v souladu s vakcinačním schématem dané očkovací látky.
85. Sérologické vyšetření na vzteklinu - Některé země vyžadují toto vyšetření při vstupu psa na jejich území. K tomuto vyšetření odebere schválený soukromý veterinární lékař vzorek krve a odešle (po domluvě s lékařem může zajistit odeslání i chovatel) k vyšetření do schválené laboratoře. Minimální hodnota hladiny ochranných protilátek musí být 0,5 m.j./ml.
86. Ošetření proti echinokokóze, ošetření proti klíšťatům - členské státy EU mohou stanovit další požadavky pro vstup zvířat v zájmovém chovu na svoje území, např. ošetření proti ekto a endoparazitům. Ošetření musí být provedeno a potvrzeno soukromým veterinárním lékařem. V pasu musí být zaznamenáno datum a hodina ošetření, název přípravku a výrobce.
87. Dodatečné požadavky - některé členské státy si stanovily další požadavky pro vstup zvířat v zájmovém chovu na svoje území (např. ošetření proti vnějším a vnitřním parazitům) nebo omezily vstup mláďat mladších 3 měsíců neočkovaných proti vzteklině. Podrobnosti zjistíte na webu Státní veterinární správy České republiky.

Psychologie učení

88. Pes se učí opakováním a je logické, že se raději bude vracet k zážitkům které byly příjemné a bude se vyhýbat těm nepříjemným.
89. Pokaždé, když něco opakovaně dělá, stává se to zvykem, který je postupně více a více zakořeněným. Proto bychom měli podporovat a chválit jeho dobré návyky, a snažit se hned od počátku odradit od těch špatných.
90. **Nedůslednost** - Nesoulad způsobuje zmátek. Pokud se pes učí opakováním, naše chvála nebo odrazování způsobuje u psa návyk. Naše reakce musí tedy být rychlé a promyšlené v souladu s procesem učení. Pokud najdete spojení učení s hrou, bude výsledkem spokojený pes.
91. **Analýza problémů** - Když se vyskytne ve výchově nějaký problém, dříve než přistoupíte k jeho odstraňování, snažte se najít jeho příčinu.

92. **Učení neposlušnosti** - Nezapomínejte na to, že pes se učí opakováním, tedy pokud budete neustále opakovat příkaz na který pes neuposlechně, postupně ho tím naučíte na tento příkaz neuposlechnout.
93. **Přirozené učení** - Když pes provádí nějakou přirozenou činnost, například když si sám sedne pokud jsme se zastavili v chůzi, vyřkněte co nejrychleji příslušný příkaz. I v tomto případě si pes spojí činnost s příkazem a bude tyto příkazy brát jako samozřejmost.

Poznámka: výše uvedené body jsou pouze orientační a neměly by být považovány za vyčerpávající seznam rad ohledně odpovědnosti za psa.

